

การจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการที่ส่งผลต่อสมรรถนะ
ประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

EDUCATIONAL INNOVATION MANAGEMENT FOR ACADEMIC AFFAIRS
AFFECTING TEACHERS' FUNCTIONAL COMPETENCIES IN BASIC
EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER THE JURISDICTION
OF RATCHABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

วัชรินทร์ ปานพรหม / WATCHARIN PANPROM¹

พิชญาภา ยืนยาว / PITCHAYAPA YUENYAW²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ระดับสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) การจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 4) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการและสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 282 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสร้างขึ้นโดยผู้วิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับปานกลางทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย หลักสูตร การเรียนการสอน สื่อการสอน การประเมินผล และการบริหารจัดการ ตามลำดับ

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

² อาจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ปรึกษากิจการพิเศษ

2. สมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัย ภาวะผู้นำครู และการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

3. การจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ การเรียนการสอน บริหารจัดการ สื่อการสอน หลักสูตร และการประเมินผล โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 61

4. ปัญหาอุปสรรคในการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการและสมรรถนะประจำสายงานของครู ได้แก่ ครูขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ขาดความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี และขาดอุปกรณ์ที่ทันสมัย ดังนั้น สถานศึกษาคควรจัดอบรมการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานให้ครูได้พัฒนาตนเอง และจัดหาอุปกรณ์ที่ทันสมัยในการปฏิบัติงานให้ครู

คำสำคัญ: การจัดการนวัตกรรมทางการศึกษา สมรรถนะประจำสายงานของครู สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ABSTRACT

This research aimed to study: 1) level of educational innovation management for academic affairs in basic educational institutions 2) level of teachers' functional competencies in basic educational institutions 3) educational innovation management for academic affairs affecting teachers' functional competencies in basic educational institutions; and 4) problems and suggestions on educational innovation management for academic and teachers' functional competencies. The research samples were 282 teachers of basic educational institutions under the jurisdiction of Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2 derived by proportional stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, stepwise multiple regression analysis and content analysis.

The findings of this research were as follows:

1) Educational innovation management for academic affairs in basic educational institutions was at the moderate level both overall and in specific aspects: curriculum, learning and teaching, educational media, evaluation, and administration.

2) Teachers' functional competencies in basic educational institutions were at the high level both overall and in specific aspects: curriculum and learning management, student development, classroom management, analysis & synthesis & classroom research, teacher leadership, and relationship & collaborative-building for learning management."

3) Educational innovation management for academic affairs affecting teachers' functional competencies in basic educational institutions with statistically significant at .05 level in 5 aspects: learning and teaching, administration, educational media curriculum and evaluation, accounting for 61% of variance explained.

4) Problems on educational innovation management for academic affairs and teachers' functional competencies included: teachers lost their work motivation, lack of both technical skills and high technology equipments. According to suggestions, educational institutions should provide training courses of the use technology in workplace for improving teachers' abilities, and support high technology equipments for teachers' operations.

Keywords: educational innovation management, teachers' functional competencies, basic educational institutions

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ ของยุคโลกาภิวัตน์นี้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ รวมถึงระบบการจัดการศึกษาด้วย ดังนั้น ในการจัดการศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และจากการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 64) หมวดที่ 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 63-69 ที่มีสาระสำคัญคือรัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้มีการพัฒนาบุคลากร ทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพในด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีนั้น ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำได้เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต นอกจากนี้รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยี

เพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย ตลอดจนให้มีการระดมทุนเพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมถึงการประเมินคุณภาพและประสิทธิผลของการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษา โดยเฉพาะนวัตกรรมทางด้านวิชาการเป็นกระบวนการจัดการศึกษาที่ครูในสถานศึกษาจำเป็นที่จะต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ เพื่อพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน สื่อการสอน การประเมินผล และการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน ด้านการประเมินผล และด้านการบริหารจัดการ

แต่จากปัญหาและสภาพการใช้เทคโนโลยีการศึกษาจะเห็นได้ว่ามีประเด็นสำคัญคือไม่มีการพัฒนาแหล่งที่เป็นศูนย์กลางในการบริการสื่อการเรียนการสอนไอทีศนูปรกรณ์ และครูอาจารย์ไม่มีความเชี่ยวชาญในการผลิตการใช้สื่อการเรียนการสอนและไอทีศนูปรกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นแหล่งศูนย์กลางในการให้บริการสื่อการเรียนการสอนและไอทีศนูปรกรณ์รวมทั้งการพัฒนาและให้คำแนะนำการใช้สื่อการเรียนการสอนและไอทีศนูปรกรณ์ให้กับผู้สอนในการเรียนการสอนวิชาชีพในลักษณะของศูนย์เทคโนโลยีการศึกษา ทั้งนี้การบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันนั้นต้องครอบคลุมงาน 4 งานด้วยกัน คือ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป แต่ภารกิจหลักที่สำคัญของสถานศึกษา คือ ส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนของสถานศึกษา คือ การบริหารงานวิชาการ ซึ่งหมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน นอกจากนี้ นักการศึกษาทั้งในและต่างประเทศต่างมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าในการบริหารจัดการด้านการศึกษานั้น งานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งคือ งานวิชาการ ดังที่ สันติ บุญภิรมย์ (2552: 5) กล่าวว่างานวิชาการนับว่าเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุดในการบริหารและสถานศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับงานวิชาการมากกว่างานด้านอื่น ๆ นอกจากนี้ ประทวน พรหมจ้อย (2548: 82) ยังได้ศึกษากรณีตัวอย่างการวิจัยเพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3 ซึ่งพบปัญหาในการบริหารงานวิชาการโดยจำแนกออกเป็น 3 ด้าน และหนึ่งในนั้นก็คือปัญหาด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาควรต้องให้ความสำคัญกับงานวิชาการควบคู่ไปกับการพัฒนานวัตกรรมและสื่อเทคโนโลยีที่ใช้กับการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้ผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด และเป็นการยกระดับคุณภาพวิชาการของสถานศึกษานั้น ๆ อีกด้วย

จากที่กล่าวมาพบว่า การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องของเทคโนโลยีส่งผลกระทบต่อห้องค์การทั้งภาครัฐและเอกชนต่างพยายามเร่งปรับตัว เพื่อสร้างความอยู่รอดในเชิงของการแข่งขันด้วย การปรับปรุงประสิทธิภาพและกระบวนการผลิตการพัฒนาค้าและบริกาทำให้ดีขึ้น แต่การปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้อาจไม่เพียงพอที่จะทำให้ห้องค์การอยู่ในสถานะของความได้เปรียบในการแข่งขันกับห้องค์การอื่น ๆ ได้ หลายห้องค์การจึงได้ให้ความสำคัญในเรื่องสมรรถนะ (competency) ของบุคลากรในห้องค์การมากยิ่งขึ้นเนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการแข่งขันและการพัฒนาของห้องค์การ สมรรถนะจะทำให้บุคคลแสดงออกถึงพฤติกรรมอันจะนำไปสู่ผลงานที่ดี (เรชา ชูสุวรรณ, 2550: 1)

ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2548: 1-2) ได้เป็นหน่วยงานริเริ่มที่จะนำระบบสมรรถนะมาใช้ในการบริหารจัดการ โดยกล่าวว่าเมื่อนำโมเดลสมรรถนะ (competency model) มาใช้ในห้องค์การแล้วจะช่วยให้การบริหารทรัพยากรมนุษย์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้เห็นความสำคัญและศึกษาเพื่อนำเกณฑ์สมรรถนะมาปรับใช้ในส่วนราชการ ในแต่ละกลุ่มงานได้กำหนดสมรรถนะประจำกลุ่มงาน (functional competency) หรือสมรรถนะที่กำหนดเฉพาะสำหรับกลุ่มงานเพื่อสนับสนุนให้ข้าราชการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมแก่หน้าที่และส่งเสริมให้ปฏิบัติภารกิจในหน้าที่ให้ได้ดียิ่งขึ้น คุณลักษณะร่วมของข้าราชการพลเรือนไทยทั้งระบบเพื่อหล่อหลอมค่านิยมและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ร่วมกันประกอบด้วย 5 สมรรถนะหลักคือการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (achievement motivation) การบริการที่ดี (service mind) การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ (expertise) จริยธรรม (integrity) และความร่วมแรงร่วมใจ (teamwork) มีจุดประสงค์เพื่อสนับสนุนให้ข้าราชการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับหน้าที่และส่งเสริมให้ปฏิบัติภารกิจในหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้ระบบราชการมีกลไกที่มีประสิทธิภาพสามารถตอบสนองต่อสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันสอดคล้องกับมัตถนา ทิมมณี (2553: 57-60) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนเทคโนโลยีชลบุรี จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่าความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูในสมรรถนะหลัก ได้แก่ ด้านการบริการที่ดี ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และด้านการพัฒนาตนเอง โดยรวมมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะอยู่ในระดับปานกลาง และความต้องการการพัฒนาสมรรถนะของครู สมรรถนะประจำสาขางาน ได้แก่ ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการพัฒนาผู้เรียน และด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ โดยรวมมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น จะเห็นว่า ครูไม่ได้เห็นความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะของตนเองเท่าใดนัก ทั้ง ๆ ที่สมรรถนะเหล่านี้ ล้วนเป็นสิ่งจำเป็นในการทำงานของตน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นพบว่า นวัตกรรมในการบริหารงานด้านวิชาการมีความสำคัญและมีบทบาทมากในวงการศึกษา อีกทั้งในปัจจุบันสถานศึกษายังได้ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนได้พัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของตนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนอีกด้วย ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรทางการศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการและสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2
3. เพื่อศึกษาการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2
4. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการและสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2

วิธีดำเนินการ

การวิจัยเรื่องการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านงานวิชาการที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยใช้ผู้ให้ข้อมูลเป็นหน่วยวิเคราะห์ ในการดำเนินการวิจัยได้เสนอตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำนวน 4 อำเภอ รวมทั้งสิ้น 1,476 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกาพันธ์, 2551: 179) ได้จำนวน 302 คน การสุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลได้ขนาดตัวอย่างตามที่กำหนดตามสัดส่วนจำแนกตามอำเภอ ดังแสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	ประชากร (คน)	ตัวอย่าง (คน)
บ้านโป่ง	465	95
โพธาราม	485	99
ดำเนินสะดวก	332	68
บางแพ	194	40
รวม	1,476	302

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดระดับการจัดการนวัตกรรมการศึกษาด้านวิชาการเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามวัดระดับสมรรถนะประจำสายงานของครู มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale)

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการนวัตกรรมการศึกษาด้านวิชาการและสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open-ended)

ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือโดยศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการนวัตกรรมการศึกษาด้านงานวิชาการและสมรรถนะประจำสายงานของครู เพื่อนำมากำหนดนิยามตัวแปรนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและตรวจสอบค่าของความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยเลือกใช้ข้อคำถามที่มีค่าคะแนน 0.50 -1.00 จากนั้นแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปจัดทำเป็นแบบสอบถาม และไปทดลองใช้ (tryout) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยง (reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970: 161)

ได้ค่า $\alpha = .986$ และปรับปรุงข้อกระทงคำถาม ในด้านการใช้ภาษาให้มีความเหมาะสมถูกต้อง โดยผ่านการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยการนำส่งและเก็บคืนแบบสอบถามด้วยผู้วิจัยเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมาและมีความครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 282 ฉบับ จากแบบสอบถามทั้งหมด 302 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.38

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ระดับเกี่ยวกับการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการที่ใช้การหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
3. วิเคราะห์การจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient: r_{xy}) การถดถอยพหุคูณแบบขั้นต่อน (stepwise multiple regression)
4. ศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการและสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 มีดังนี้

การจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการ

ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.19$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ก็พบว่า การจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านเช่นกัน โดยสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการจัดการนวัตกรรมด้านหลักสูตรสูงที่สุด ($\bar{x} = 3.39$) รองลงมา ได้แก่ สื่อการสอน ($\bar{x} = 3.29$, S.D. = 0.38) การเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.25$) การประเมินผล ($\bar{x} = 3.25$) และบริหารจัดการ ($\bar{x} = 2.88$) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

(n = 282)

การจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
หลักสูตร (X_1)	3.39	0.25	ปานกลาง	1
การเรียนการสอน (X_2)	3.25	0.29	ปานกลาง	3
สื่อการสอน (X_3)	3.29	0.38	ปานกลาง	2
การประเมินผล (X_4)	3.25	0.35	ปานกลาง	3
บริหารจัดการ (X_5)	2.88	0.52	ปานกลาง	5
			ปาน	
รวม	3.19	0.27	กลาง	

สมรรถนะประจำสายงานของครู

ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมรรถนะประจำสายงานอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยครูมีสมรรถนะด้านการพัฒนาผู้เรียนสูงที่สุด ($\bar{x} = 4.11$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ($\bar{x} = 3.94$) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน เพื่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.84$) ภาวะผู้นำครู ($\bar{x} = 3.83$) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.73$) และการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ($\bar{x} = 3.64$) ตามลำดับ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2

(n = 282)

สมรรถนะประจำสายงานของครู	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Y ₁)	3.73	0.11	มาก	5
การพัฒนาผู้เรียน (Y ₂)	4.11	0.12	มาก	1
การบริหารจัดการชั้นเรียน (Y ₃)	3.94	0.16	มาก	2
การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Y ₄)	3.64	0.18	มาก	6
ภาวะผู้นำครู (Y ₅)	3.83	0.19	มาก	4
การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน เพื่อจัดการเรียนรู้ (Y ₆)	3.84	0.31	มาก	3
รวม	3.84	0.10	มาก	

การจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการ กับสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่าการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการ ซึ่งได้แก่ หลักสูตร (X₁) การเรียนการสอน (X₂) สื่อการสอน (X₃) การประเมินผล (X₄) และบริหารจัดการ (X₅) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกคู่ และทุกคู่มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการ กับสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

(n = 282)

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	การบริหาร		การพัฒนา		การวิเคราะห์สังเคราะห์และการพัฒนาผู้เรียน		การสร้างสัมพันธภาพและความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้		สมรรถนะประจำสายงานของครู (Y _{tot})
	หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Y ₁)	การพัฒนาผู้เรียน (Y ₂)	การบริหารจัดการชั้นเรียน (Y ₃)	วิเคราะห์สังเคราะห์และการพัฒนาผู้เรียน (Y ₄)	ภาวะผู้นำครู (Y ₅)	ความสัมพันธภาพและความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Y ₆)			
หลักสูตร (X ₁)	0.435*	0.347*	0.301*	0.430*	0.146*	0.173*	0.441*		
การเรียนการสอน (X ₂)	0.411*	0.467*	0.293*	0.350*	0.511*	0.404*	0.657*		
สื่อการสอน (X ₃)	0.347*	0.382*	0.184*	0.286*	0.317*	0.399*	0.498*		
การประเมินผล (X ₄)	0.403*	0.371*	0.448*	0.514*	0.335*	0.288*	0.592*		
บริหารจัดการ (X ₅)	0.312*	0.387*	0.341*	0.459*	0.313*	0.254*	0.518*		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่าปัจจัยการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การเรียน การสอน บริหารจัดการ สื่อการสอน หลักสูตร และการประเมินผลเป็นตัวแปร ซึ่งได้รับการคัดเลือกเข้าสมการและสามารถอธิบายความผันแปรของสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประสิทธิภาพในการทำนาย (R²) มีค่าเท่ากับ 0.61 ซึ่งแสดงว่า การจัดการนวัตกรรมด้านการเรียนการสอนประกอบด้วย บริหารจัดการ สื่อการสอน หลักสูตร และการประเมินผลส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถทำนายสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ร้อยละ 61 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการการวิเคราะห์การถดถอย ในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_{tot} = 2.76 + 0.14 (X_2) + 0.03 (X_5) + 0.06 (X_3) + 0.06 (X_1) + 0.04 (X_4)$$

สมการการวิเคราะห์การถดถอย ในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{tot} = 0.41 (Z_2) + 0.17 (Z_5) + 0.21 (Z_3) + 0.14 (Z_1) + 0.14 (Z_4)$$

รายละเอียดดังแสดงไว้ในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การถดถอยพหุคูณแบบขั้นต้นตอนของการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2

(n = 282)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	5	1.89	0.38	91.31*	0.00
Residual	296	1.23	0.00		
Total	301	3.12			

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	beta	SE.b	t	Sig.
ค่าคงที่	2.76		0.06	46.49*	0.00
การเรียนการสอน (X ₂)	0.14	0.41	0.02	9.41*	0.00
บริหารจัดการ (X ₅)	0.03	0.17	0.01	3.49*	0.00
สื่อการสอน (X ₃)	0.06	0.21	0.01	5.07*	0.00
หลักสูตร (X ₁)	0.06	0.14	0.02	3.45*	0.00
การประเมินผล (X ₄)	0.04	0.14	0.02	2.76*	0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

R = 0.78 R² = 0.61 SEE. = 0.06

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการและการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครู

ผลจากการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการและการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จากแบบสอบถามปลายเปิด มีการสรุปปัญหาอุปสรรค ในการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการและการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความพร้อมของครู ประกอบด้วย ครูขาดแรงจูงใจ แรงเสริมในการปฏิบัติงาน ไม่ให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน ครูที่มีอายุมาก ๆ จะมีความสนใจหรือใช้นวัตกรรมและสารสนเทศน้อยเนื่องจากขาดความชำนาญ ครูสอนไม่ตรงตามวิชาเอก จึงไม่สามารถสอนได้เต็มความสามารถ

ความพร้อมของสื่อ และ นวัตกรรม ประกอบด้วย สถานศึกษาบางแห่งยังขาดระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง สื่อการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ คอมพิวเตอร์ไม่อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี

ด้านอื่นๆ ประกอบด้วย สถานศึกษาขาดบุคลากรชำนาญงานด้านเทคโนโลยี การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ยังขาดความเข้มแข็ง มีลักษณะสนับสนุนแต่งบประมาณ (ไม่มาก) ผู้ปฏิบัติจริงก็คือครู เป็นการเพิ่มภาระมากกว่า และผู้บริหารบางคนไม่มีความยุติธรรม

สำหรับข้อเสนอแนะในการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการและการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาราชนบุรี เขต 2 มีดังนี้

ผู้บริหารและครู ได้แก่ ผู้บริหารควรให้คำแนะนำชี้แนะแนวทางในการทำงาน จัดการฝึกอบรมเพื่อให้ครูได้พัฒนาตนเองและเห็นความสำคัญของวิชาชีพอยู่เสมอ ผู้บริหารควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนความก้าวหน้าในหน้าที่การงานของครูเป็นที่ปรึกษาและช่วยแก้ไขปัญหาในการทำงาน ครูควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากครูผู้สอนส่วนใหญ่มีอายุมาก ศักยภาพในการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ค่อนข้างล่าช้า ผู้บริหาร ครู นักเรียน ควรร่วมกันปรับปรุงลักษณะทางกายภาพในโรงเรียนให้มีความสะอาด เป็นระเบียบ เรียบร้อย ร่วมกันจัดกิจกรรมให้ครูและนักเรียนอย่างทั่วถึง

สถานศึกษา ได้แก่ ควรจะมีการบูรณาการอย่างหลากหลายวิชาตามหัวข้อเพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอน หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดสรรงบประมาณในการดูแลสนับสนุน ควรมีการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้อย่างใกล้ชิด ต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการใช้

อภิปรายผล

จากผลการศึกษามีข้อควรอภิปรายดังนี้

1. การจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาราชนบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ หลักสูตร การเรียนการสอน สื่อการสอน การประเมินผล และการบริหารจัดการ ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากการใช้เทคโนโลยีการศึกษาไม่มี

การพัฒนาแหล่งที่เป็นศูนย์กลางในการบริการสื่อการเรียนการสอนใต้อุปกรณ์และครูไม่มีความเชี่ยวชาญในการผลิตการใช้สื่อการเรียนการสอนและใต้อุปกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งการพัฒนาและให้คำแนะนำการใช้สื่อการเรียนการสอนและใต้อุปกรณ์ให้กับผู้สอนในการเรียนการสอนวิชาชีพในลักษณะของศูนย์เทคโนโลยีการศึกษาอย่างไม่เพียงพอเท่าที่ควร สอดคล้องกับธรรมา อ่วมมณี (2548: 74-86) ที่ได้ศึกษาการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่าระดับการปฏิบัติการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับราตรี ดวงไชย (2550: 64-83) ได้ศึกษาความพร้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อใช้ในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 2 พบว่าความพร้อมด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในการบริหารโรงเรียนโดยใช้ทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีความพร้อมมากคือด้านบุคลากร สำหรับด้านการเงิน ด้านวัสดุ และด้านการบริหารจัดการมีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

2. สมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ในภาพรวมอยู่ระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมรรถนะประจำสายงานอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ภาวะผู้นำครู การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ และการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (มาตรา 52) มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 42 กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) จัดทำมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินและปรับเลื่อนมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะ ดังนั้น บุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะในการทำงานของตน เพื่อให้ได้วิทยฐานะที่สูงขึ้น และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของตนเอง เพื่อให้สถานศึกษามีประสิทธิผลที่ดีขึ้น สอดคล้องกับฐิติพงษ์ ตรีศร (2552: 89-91) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ใน

ระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ด้านการบริการที่ดี 2) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน 3) ด้านการพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านการทำงานเป็นทีม 5) ด้านการพัฒนาตนเอง 6) ด้านการออกแบบการเรียนรู้ และ 7) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และสอดคล้องกับจิระวรรณ บุญปลอด (2553: 121-126) ได้ทำการศึกษาเรื่องสมรรถนะทางวิชาการของครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะทางวิชาการของครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับสมรรถนะทางวิชาการของครูจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านหลักสูตรด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อและนวัตกรรมการศึกษา

3. การจัดการนวัตกรรมการศึกษาด้านวิชาการที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานเรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อย ซึ่งได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านบริหารจัดการ ด้านสื่อการสอน ด้านหลักสูตร และด้านการประเมินผล เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยจะสามารถทำนายสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานได้ร้อยละ 61 โดยอภิปรายเป็นรายด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการเรียนการสอนมีอิทธิพลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากครูมีหน้าที่หลักคือการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นการจัดการนวัตกรรมการศึกษาด้านวิชาการ ด้านการเรียนการสอนจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการที่จะส่งเสริมสมรรถนะประจำสายงานของครู เพื่อให้เกิดกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับมัทธนา ทิมมณี (2553: 57-60) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนเทคโนโลยีชลบุรี จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนเทคโนโลยีชลบุรี จังหวัดชลบุรี ได้แก่ ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน เพื่อพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานของตนให้เพิ่มมากขึ้น

3.2 ด้านบริหารจัดการมีอิทธิพลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานรองลงมาเป็นอันดับที่สอง ทั้งนี้เนื่องจากการที่บุคลากรในสถานศึกษาจะพัฒนาตนเองได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นปัจจัยส่งเสริมให้ครูในสถานศึกษาได้พัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของตนเองอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับมะหีดี มะดีอราแว (2551: 136) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่อง สมรรถนะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัย

พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพไม่แตกต่างกัน ครูประสบปัญหาด้านภาษาในการจัดการเรียนการสอน ขาดความรู้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาหลักสูตร การบริหารจัดการชั้นเรียน จิตวิทยา การวิจัยในชั้นเรียน การวัดและการประเมินผลการพัฒนาตนเองและการสร้างความร่วมมือกับชุมชน ครูต้องการรับการสนับสนุนงบประมาณและจัดอบรมด้านวิชาชีพครูและการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

3.3 ด้านสื่อการสอนการจัดการนวัตกรรมการศึกษาด้านสื่อการสอน เป็นกระบวนการและปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมให้ครูพัฒนารูปแบบ แนวทาง และวิธีการสอนให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น สอดคล้องกับโสภณพรหม ชื่นทองคำ (2545: 82) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้น นักเรียนมีความสามารถใช้คอมพิวเตอร์ที่เป็นเครื่องมือและสื่อการเรียนรู้ตลอดทั้งสัปดาห์ความรู้ได้ นักเรียนสามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการทำโครงการได้ นักเรียนสามารถใช้สื่ออินเทอร์เน็ตและสื่อมัลติมีเดีย ดังนั้น จะเห็นว่านวัตกรรมการศึกษาที่นำมาใช้กับกระบวนการเรียนการสอนจะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

3.4 ด้านหลักสูตรครูผู้สอนทุกคนจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรและวางแผนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนดขึ้น ดังนั้น การจัดการนวัตกรรมการศึกษาด้านวิชาการ ด้านหลักสูตรจึงมีอิทธิพลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู สอดคล้องกับมะหดี มะดีอราแว (2551: 136) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สมรรถนะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพไม่แตกต่างกัน ครูประสบปัญหาด้านภาษาในการจัดการเรียนการสอน ขาดความรู้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาหลักสูตร การบริหารจัดการชั้นเรียน จิตวิทยา การวิจัยในชั้นเรียน การวัดและการประเมินผลการพัฒนาตนเองและการสร้างความร่วมมือกับชุมชน ครูต้องการรับการสนับสนุนงบประมาณและจัดอบรมด้านวิชาชีพครูและการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

3.5 ด้านการประเมินผล การจัดการนวัตกรรมการศึกษาด้านการประเมินผล เป็นกระบวนการสำคัญที่ครูทุกคนจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อวัดประสิทธิภาพของนักเรียนตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ ทั้งยังเป็นการวัดความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของตนเองว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด สอดคล้องกับมะหดี มะดีอราแว (2551: 136) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สมรรถนะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพไม่แตกต่างกัน ครูประสบปัญหาด้านภาษาในการจัดการเรียนการสอน ขาดความรู้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาหลักสูตร การบริหารจัดการชั้นเรียน จิตวิทยา การวิจัยในชั้นเรียน การวัดและการประเมินผล

การพัฒนาตนเองและการสร้างความร่วมมือกับชุมชน ครูต้องการรับการสนับสนุนงบประมาณและจัดอบรมด้านวิชาชีพครูและการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีมาตรการในการสร้างความยั่งยืนในการปฏิรูปวิชาชีพครูปฏิรูปการผลิตครูแนวใหม่และการใช้ครูตลอดจนการส่งเสริมรักษาครูให้อยู่ในวิชาชีพตลอดชีวิตมีระบบประกันคุณภาพครูการพัฒนาสมรรถนะครูประจำการและการพัฒนาระบบการประเมินสมรรถนะครู ทั้งนี้ต้องนำมาตรการดังกล่าวไปปฏิบัติอย่างจริงจัง

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรเห็นความสำคัญและสนับสนุนสถานศึกษาในการพัฒนาสมรรถนะของครูเพื่อให้ครูมีมาตรฐานด้านการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่คุรุสภากำหนด

1.3 สถานศึกษาควรจัดอบรมวิจัยแก่คณะครู จัดหาบุคลากรที่สามารถให้คำแนะนำการวิจัยแก่สนับสนุนครูในการใช้เทคโนโลยีสำหรับผลิตสื่อและพัฒนานวัตกรรม

1.4 สถานศึกษาควรนำผลการศึกษาเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครู เพื่อยกระดับคุณภาพครูในการพัฒนาสู่สมรรถนะสูงสุดของครู

1.5 ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านงานวิชาการที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 ควรศึกษาแนวสร้างความร่วมมือในการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการระหว่างสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสถาบันผลิตครู

สรุป

จากการศึกษาการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า การจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งภาพรวมและรายด้าน สำหรับสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ส่วนการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการพบว่า มีอิทธิพลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านบริหารจัดการ ด้านสื่อการสอน ด้านหลักสูตร และด้านการประเมินผล สำหรับการศึกษาค้นคว้าหาอุปสรรคในการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการและสมรรถนะประจำสายงานของครู พบว่าครูขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ขาดความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี และขาดอุปกรณ์ที่ทันสมัย ดังนั้น สถานศึกษาควรจัดอบรมการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานให้ครูได้พัฒนาตนเอง และจัดหาอุปกรณ์ที่ทันสมัยในการปฏิบัติงานให้ครู

เอกสารอ้างอิง

- จิระวรรณ บุญปลอด. (2553). **สมรรถนะทางวิชาการของครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี**. ภาคนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ฐิติพงษ์ ตริศร. (2552). **สมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ธันวา อ่วมมณี. (2548). **การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ประทวน พรหมจ้อย. (2548). **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- มะหีดี มะดีอราแว. (2551). **สมรรถนะครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครูในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- มณฑนา ทิมมณี. (2553). **ความต้องการการพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนเทคโนโลยีชลบุรี จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราตรี ดวงไชย. (2550). **ความพร้อมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหาร โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลำปาง เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- เรชา ชูสุวรรณ. (2550). **รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะบุคคลที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). **หลักการบริหารการศึกษา**. ยะลา: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) ฉบับสรุป** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2548). **คู่มือสมรรถนะราชการพลเรือนไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ.
- สุวิมล ตีรกันันท์. (2551). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ** (พิมพ์ ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: กพลพิมพ์.
- โสภภาพรรณ ชื่นทองคำ. (2545). **รายงานการวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ**. เชียงใหม่: โรงเรียนบ้านสันกำแพง.
- Cronbach, L. (1970). *Essentials of psychological testing*. New York: Harper & Row.